

1313 27. Nov. 1889: 1. Beh. af Lovf. om Tillæg til og Forand. i Helligdagsloven. 1314

Hvile. Der er ikke en eneste Landmand, som ikke sørger for, at hans Heste hvile om Søndagen, men er det da ikke naturligt, at man ogsaa giver Arbejderne Lov til at hvile om Søndagen. Det er min Betragtning overfor den ærede Justitsminister, naar han sagde, at det ogsaa burde gjælde Arbejderne paa Landet, at det er selvfølgelig. Paa Landet er der Ingen, som har Noget imod at faae Hviledag om Søndagen. Der hviles gjennemgaaende paa Landet om Søndagen efter den bestaaende Lovgivning. Efter den er det kun undtagelsesvis tilladt at arbejde i Høstens Tid, og selv i den tror jeg at turde sige, at den største Del af Landmændene undlader at udføre Arbejde paa Søn- og Helligdage. Det er ikke nogen Rimære gennem Begrændsning af Arbejdstiden at søge Arbejdslønnen forhøjet, forhøjet ikke direkte for den enkelte Arbejder, men forhøjet paa den Maade, at flere af Arbejderne faae Arbejde for at udføre det Samme. Det er jo en Selvfølge — det vil jeg tillade mig at sige overfor det ærede Medlem fra Kristianshavn — at naar han har et Arbejde, der kan udføres i 42 Arbejdsdage, er der Forskjel for Arbejderne paa, om han udfører det med 6 Arbejdere i 7 Dage eller med 7 Arbejdere i 6 Dage, thi i det første Tilfælde er der 6 Arbejdere, der have en forhøjet Ugeløn, men den 7de maa sulte, hvorimod han, hvis han kun lader arbejde 6 Dage, vil give fuld Ugeløn til 7 Arbejdere. Det ærede Medlem fra Kristianshavn kunde forstaa det Berettigede og Naturlige deri for de Handlendes Vedkommende, thi naar de vare blevne enige om at lukke om Søndagen, blev Fortjenesten ikke derfor mindre for dem, fordi alle Handlende lukke om Søndagen. Men det Samme maa gjælde Arbejderne, jeg tænker mig nemlig, at det blev almindeligt overalt, at man begrænsede Arbejdstiden, og tog Hvile paa Søn- og Helligdage. Samfundet vilde da ubetinget ligesåvel fordrø det samme Arbejde udført som nu, og deraf vilde følge, at et større Antal Arbejdere fik Arbejde, uden at derfor Arbejdslønnen vilde blive forhøjet for den enkelte. Jeg kan ikke indse, at Nogen vilde lide Skade derved, hverken Principaler eller Arbejdere. En Begrændsning af Arbejdstiden forekommer mig at være et Spørgsmaal, som vi ikke kunne faste fra os, og navnlig ikke paa

Spørgsmaalets første Stadium, hvor der er Tale om at begrænse Arbejdstiden til de virkelige Arbejdsdage og gjennemgaaende forbyde Arbejde paa Søn- og Helligdage. Det er kun disse faa Bemærkninger, jeg har villet tillade mig for at sige, at jeg slutter mig til Tanken i Lovforslaget og haaber, at det eventuelle Udvalg vil søge at blive enig i det Mindste om en Betænkning.

Wagner: Det ærede Medlem for Middelfart (H. Jensen) udtalte, at denne Sag aldrig har været gjort til Gjenstand for Underøgelse fra et kirkeligt Synspunkt. Deri har det ærede Medlem ikke ganske Ret. Den har ganske vist ikke været gjort til Gjenstand for en saadant, paa en Gang vidtspændende, interessant og orakelmæssig Behandling som den, det ærede Medlem for Middelfart lod den blive til Del, men noget mere nøgtern er dog denne Side af Sagen bleven omtalt ved Behandlingen af dette Forslags Forgængere. Jeg har f. Ex. gjort det ærede Medlem for Kjøbenhavns 3te Valgkreds (P. Holm) opmærksom paa, at det dog vistnok ikke kunde siges at være sæmmeligt, at et Lovforslag, der har til Overkrikt: Forslag til Lov om den offentlige Fred paa Folketirkens Helligdage, fastslog en saadan ny Bestemmelse som den, at Butikslukningen først skal finde Sted Kl. 10 om Søndagen i Stedet for Kl. 9, og det glæder mig at kunne tilføje, at det ærede Medlem for Kjøbenhavns 3te Valgkreds har forandret Anskuelse i den Retning og har fundet sig i at forandre sit Lovforslag saaledes, at Butikslukningen paa Søn- og Helligdage nu foreskrives at skulle finde Sted Kl. 9 i Stedet for som oprindelig foreslaet Kl. 10. Det er selvfølgelig ikke blot for at gjøre denne temmelig ligegyldige Bemærkning, at jeg har taget Ordet, men jeg har gjort det for at udtale mig ganske kort i denne Sag, der jo maa ligge Enhver af os meget paa Hjerte, om jeg end ganske vist ikke bærer Titel af Bælværddighed og ikke kan paa nogen Maade i Sagkundskab tage det op med det ærede Medlem fra Middelfart. Jeg veed ikke, om det ærede Medlem er Medlem af Folketirken — det fremgik ikke ganske klart af hans Udtalelser — men jeg tror dog at kunne vide det, og er det Tilfældet, maa han gaa ganske den samme Vej, som han mente, at alle vi andre Medlemmer